

Rom 11, 26-27

26: og så skal hele Israel bli frelst, slik det er skrevet: Utfrieren skal komme fra Sion, og han skal vende ugudelighet bort fra Jakob.

27: For dette er min pakt med dem, når jeg tar bort deres synder.

og så skal hele Israel bli frelst. Her står "hele Israel" som motsetning til "en del av Israel" i forrige vers. Og ettersom hele kapitlet handler om selve folket, det legemlige Israel (v. 1), så har vi her en konkret forutsigelse om at Israel som folk da skal omvende seg til Kristi evangelium, og ikke bare enkelte mennesker i folket. For det har alltid vært et faktum at enkelte mennesker i Israel tok imot Jesus. Det nevner jo f. eks. Paulus i v. 5 med "en rest igjen etter nådens utvelgelse". Dette løftet kan altså ikke anvendes bare på det åndelige Israel, eller de enkelte troende. For her tales det jo om det som skal skje når "fyllden av hedningene er kommet inn". Da skal Israel som folk bli kristne, befri fra sin forherdelses-dom, våkne opp og gripe Kristi evangelium. Det er dette som her kalles at de blir "frelst". I v. 11 ser vi at akkurat det samme betegnes som "frelse". Der sies det at "frelsen er kommet til hedningene" - når de ble kalt til å komme til Kristi evangelium, - selv om ikke alle sammen da ble frelst og sanne kristne.

Så må vi her også på nytt understreke at når det her sies at "hele Israel skal bli frelst", så betyr ikke det at hver eneste israelitt skal bli sanne kristne. I v. 23 talte Paulus uttrykkelig om "hvis de ikke fortsetter i vantro". De ville altså alltid beholde den friheten at de kunne fortsette i vantro. De skal ikke med en uimotståelig makt bli omvendt. Og så blir alltid denne friheten brukt på forskjellig vis av hver enkelt sjel. I brevene sine kaller han hele forsamlinger "hellige", selv om de også hadde mange falske medlemmer. På samme måte sier en at et land er "kristent", i motsetning til de klart hedenske landene, selv om det også i det landet er mange som ikke er sanne kristne. På samme måte sies det altså her også at "hele Israel skal bli frelst", fordi Israel som folk betraktet da tar imot frelsens evangelium, selv om mange enkeltpersoner blant dem bare er falske kristne. For det vil alltid være en personlig sak hvordan det enkelte menneske møter nåden. Vi må aldri selv tenke ut noe som står i strid med Guds åpenbare og tydelige ord om den alminnelige nådens orden, at hvert enkelt menneske skal ha frihet til å stå imot og forkaste kallet.

Men det skal komme en salig tid for Israel. Det taler ikke bare denne hellige teksten om, men også mange andre. Se f. eks. det som sies allerede i 5Mos 4: 29-31. Der tales det uttrykkelig om hva som skal skje "i de siste dager". Like underlig er Hos 3: 4-5: "I mange dager skal Israels barn sitte uten konge og fyrste, uten offer og billedstøtte, uten livkjortel og husguder". Slik er det de har det nå. Men så tilføyer profeten: "Deretter skal Israels barn vende om og søke Herren sin Gud og David sin konge (den sanne David: Kristus). Bevende skal de søke Herren og hans gaver i de siste dager". Og det som er aller mest talende, og slett ikke kan utledes i retning av noe som allerede er skjedd, er det Kristus

selv forutsa i Det nye testaments tid. Se f. eks. Mat 23: 39, Luk 13: 35, 21: 24, Apg 1: 6-7. I sistnevnte skriftsted legger vi merke til at Kristus på disiplenes spørsmål ikke benekter at han skal "gjenopprette riket for Israel", men han sa bare til disiplene at "det er ikke deres sak å kjenne tider eller stunder som Faderen har underlagt sin egen myndighet".

Når Paulus her sier at det er en "hemmelighet", et "mysterium", det han skal åpenbare for dem, så må ingen kristen ta avstand fra det bare fordi han ikke kan forstå alt som dette innebærer, eller kan svare på alle de spørsmål alt mulig tankespinn kunne finne på å kaste fram i den forbindelse. Nei, vi må bare, akkurat som Paulus avslutter kapitlet (v. 33-36), i tilbedelse prise vår store Guds visdom, makt og trofasthet. Hver eneste "hemmelighet" Gud åpenbarer for oss må vi alltid ta imot i tro og tillit til Gud, selv om vi ikke alltid forstår det. Og i v. 23 har apostelen minnet om at det han taler om her, det skal skje ved Guds makt: "Gud har makt til å pøse dem inn igjen". Men nå nevner han også et par profetiske ord om dette veldige som skal skje:

slik det er skrevet: Utfrieren skal komme fra Sion, og han skal vende ugudelighet bort fra Jakob. Disse ordene finner vi igjen i Jes 59: 20, riktignok med litt forskjellig uttrykksform. Hos profeten heter det: "Det skal komme en gjeløser for Sion og for dem som omvender seg fra overtredelse i Jakob, sier Herren". Forskjellen er større i neste vers (27) i vår tekst og det følgende verset (21) i Jes 59, for nå henter Paulus ordene fra to forskjellige steder i GT. Jes 59: 21 begynner med: "Og dette er den pakt som jeg gjør med dem, sier Herren" - tilsvarende vårt v. 27. Men de øvrige ordene i vårt vers: "når jeg tar bort deres synder" står ikke samme sted som det øvrige i Jesaja, men synes å være tatt fra Jes 27: 9. Der leser vi først (v. 8): "Med måte gikk du i rette med folket da du jaget det fra deg. Herren drev det bort med sitt hårde vær på østvindens dag". Og så følger i v. 9: "Derfor blir Jakobs misgjerning utsonet. Og det at hans synd blir tatt bort, gir full frukt" (sv.: giva fullmogen frukt).

Men ennå mer sannsynlig er det at apostelen (med referanse til "pakten" i v. 27) har hentet ordene om at syndene blir tatt bort, fra Jer 31: 31-34. Der skildres nøye "en ny pakt med Israels hus". Og om denne nye pakten sies det at den skal ikke være som den første, den de fikk på Sinai, med lover skrevet på steintavler. Men også nevnt uttrykkelig at i den nye pakt skal syndene forlattes og aldri mer kommes i hu. At Paulus slik i forbindelse med enkelte uttrykk endrer tekster og henter ordene sine fra flere steder, viser bare at han i sin rike ånd og kraft er opptatt med saken og meningen med det han skal forkynne. Han er overbevist om at han, slik han gjengir det, likevel bærer fram Herrens egne ord og mening. Profeten sier det slik: "Det skal komme en gjeløser for Sion". Apostelen sier: "Utfrieren skal komme fra Sion" (Sion, "Davids by" i Jerusalem, og midtpunktet for Israels gudsyndelse, betegner her bare Israels folk. Konf. Jes 2: 3). Han synes å ville ha sagt at gjeløseren er nå alt kommet til Sion, men skal så senere komme derfra med ånd og kraft for hele verden. Og helt sikkert har apostelen her villet minne om det profetiske løftet, om at "Sion" skal motta gjeløseren.

Når profeten videre sier: "dem som omvender seg fra overtredelse i Jakob (Israel)", så sier apostelen om utfrieren at han skal "vende ugudelighet bort fra Jakob". Dermed minner han nemlig straks om at

Israels omvendelse er et verk av utfrieren, Kristus, som da også skal bli mottatt som dette av jødene. Og når en apostel har anvendt de profetiske ordene som et løfte om at Israel til slutt skal bli omvendt til Gud, så kan vi også være helt sikre på at slik er de ment. Rett nok var Frelseren allerede kommet til Sion da apostelen skrev dette. Første gang han kom til vår jord, tok han med sin forsoning, sin lydighet og sine lidelser, bort verdens synder, og løste oss fra lovens forbannelse. Men med sin forkynnelse, sine vitner og sin Ånd begynte han da også omvendelsens verk i Israel. Dette verk skal han så fullbyrde når han til slutt kommer igjen for å "gjenopprette riket for Israel" (Apg 1: 5-6). Da skal det tidligere så kalde og harde folket i anger og tro rope: "Velsignet være han som kommer i Herrens navn!" (Luk 13: 35).

For dette er min pakt med dem, når jeg tar bort deres synder. Her er det den store Herren Gud som taler. Hør hva det er han sier! Dette er Guds testament, eller pakt, den mest urokkelige pakt. For det er klart at den "gjelder". Det er "bekreftet" at "den som opprettet testamentet er død" (Heb 9: 16-17). Da er det denne personens siste vilje, og da tar en ikke senere noe bort, og "legger heller ikke lenger noe til", som apostelen bemerker i Gal 3: 15. En så urokkelig pakt er det Herren sier han vil opprette med det frafalne Israel! Det taler han om mange steder, som f. eks. i Jer 31: 31-34, 32: 40, Esek 16: 60-63 m. fl. Og hva går så denne pakten ut på? Jo, Herren sier selv: "at jeg tar bort deres synder". Slik skildrer han det i nevnte vers fra Jer 31: at den nye pakten skulle ikke være som den første, den han brøt med fedrene på den tid da han førte dem ut av Egypt og de kom til Sinai. Nei, det skulle være en ny og ganske annerledes pakt. Og forskjellen skulle særlig være den at mens han i den forrige pakten hadde skrevet loven på steintavler, på grunn av de gjenstridige hjertene, så han måtte tvinge dem - så skulle han i den nye pakten skrive loven i deres hjerter og sinn.

Og mens synden i den forrige pakten ikke skulle forlates, men straffes, - så het det at i den nye pakten ville Gud "forlate deres misgjerning og ikke lenger komme deres synd i hu". Det var altså syndenes forlatelse og hjertets forandring som skulle kjennetegne den nye pakten. Det skulle være en nådepakt, en fredspakt og en "evig pakt", slik Herren så ofte talte om den (Jes 54: 10, 55: 3, Jer 32: 40, Esek 16: 60-62, 34: 25, 37: 26).

En slik pakt ville altså Herren til og med opprette med sitt frafalne Israel! Ser du ikke nå på nytt hvor uendelig stor Guds nåde er? Etter at de har syndet så grovt, som vi ser hele Israels historie vitner om, så ligger de ham altså ennå så sterkt på hjertet at han oppretter en pakt med dem. En pakt som går ut på at han selv tar bort syndene deres. For å få en viss forståelse av den store nåden som stråler fram gjennom dette, må en først sette seg litt inn i hva slags, og hvor omfattende Israels synd var. Som vi har sagt tidligere (v. 22), så var hedningenes synder, sett fra én side, større. Hvis en tenker på hvordan de levde fullstendig lovløst i en mengde grove synder. Men sett fra en annen side var jødernes synder langt verre, når en tar i betraktning all den nåden Gud hadde øst ut over dette folket, all den kunnskap de hadde om Gud, og mange andre fortrinn de hadde framfor hedningene. Vi kjenner Jesu egne ord om at "den som mye er gitt, av ham skal mye kreves" (Luk 12: 48, konf. Mat 11: 20-24). Likeså når vi tenker på hva Israels synd egentlig gikk ut på: Det var jo dypest sett fiendskap mot den nåden og sannheten de kjente så godt.

Først og fremst tenker vi på hvor mye godt Gud har gitt dem. Men hvem kan beskrive all den helt spesielle nåde og kjærlighet Gud har vist dette folket? Da måtte vi se på alle Bibelens utallige bevis på nettopp dette. Jesaja sier om "hans store godhet mot Israels hus" bl. a.: "I all deres trengsel var det ingen trengsel, og hans åsyns engel frelste dem. I sin kjærlighet og sin store mildhet gjenløste han dem, og han tok dem opp og bar dem alle den gamle tids dager" (Jes 63: 7-9). En annen profet sier noe liknende til Israels folk: "Den som rører ved dere, rører ved hans øyesten" (Sak 2: 12). Gud levde og vandret selv med Israel på jorden, og viste seg for dem i store tegn og under. Og til Israel var det han sendte sine profeter og vismenn, ja, til slutt sin evige Sønn. Han "bodde midt iblant dem". Hans nidkjærhet og kjærlighet for de fortapte fårene av Israels hus var så stor at han gråt, ropte, bad og arbeidet dag og natt. Han sammenliknet seg selv med en høne som forsøkte å samle Jerusalems barn under sine vinger. Og hvordan takket de ham så for alt dette? Ikke nok med at de alltid var et "ulydig og gjenstridig folk". Nei, de var også det folket som "drepte profetene og steinet dem som ble sendt til dem", og til slutt også "drepte Livets Fyrste". Skulle en kunne tro noe menneske på denne jord kunne synde så forferdelig?

Hva gjorde da Herren Gud? Først lot han sin rettferdige vrede gå ut over dem. Det skjedde dels gjennom at hjertene deres ble forherdet, dels i mye ytre plager og straff, i Jerusalems ødeleggelse og at folket ble spredt over hele verden. Men så vil han altså, etter alt dette, fremdeles vise dem så stor en nåde som den nye pakten lover. Vil på nytt tilgi dem, vil selv ta bort syndene deres og aldri holde opp å gjøre vel mot dem. Slik er Herren. Husk dette, at akkurat slik er Herren!

Og alt dette er skrevet til lærdom for oss. Når Herren Gud benåder et slikt folk, og forlater slike synder, - hvem skulle han da ikke også kunne benåde? Hvilke synder skulle han da ikke ville forlate? De verste syndene er ganske sikkert de vi har gjort etter å ha fått så mye nåde. Ingenting gjør oss mer redd enn når vi må erkjenne at vi visste Guds vilje, og vi har opplevd så stor en nåde fra ham, og likevel har jeg syndet så mye! Men se da på Israel! Det var jo akkurat det samme med Israel. Deres synder var i sannhet store og forferdelige. Likevel ville Herren forlate dem alt sammen, bare de ikke "fortsetter i sin vantro". Han vil selv "utslette deres misgjerninger", rense dem i forsoningens blod, og gjøre alt godt mot dem. Har vi ikke her bevis og stadfestelse nok på det han sier i Jes 1: 18?: "Kom og la oss gå i rette med hverandre, sier Herren. Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø, om de er røde som skarlagen, skal de bli som den hvite ull".

Og legg merke til ordene: "utslette deres misgjerning og ikke lenger komme deres synd i hu" (Jer 31: 34). Det er han - han, den skadelidende - som selv vil utslette våre synder. Vi har alltid den holdningen at først må vi selv befri oss fra syndene, før Gud kan være nådig mot oss. Men her sier Herren på nytt, som også hele Skriften vitner om, at han vil selv ta bort/utslette syndene våre. Og dette skjer i dobbelt forstand. Først tar han bort syndens skyld, gjennom forsoning og forlatelse, så de ikke mer skal fordømme oss. Vi skal alltid få leve i et nåderike. Det vil si at alle de syndene som ennå lever i kjødet vårt, og dessverre også ofte bryter ut, skal aldri tilregnes oss. I Guds øyne skal de

ikke være som synder, men bare som sykdommer og lidelser. Og disse vil han så hjelpe og trøste oss imot. Han vil "miskunne seg over oss". Videre skal han også ta bort syndene så de ikke skal herske over oss. Vi skal få kraft til å gå en helt annen vei gjennom livet, enn resten av verden gjør. Herren skal selv med sin Ånd og sin tukt døde synden i oss, og hellige hele vårt sinn. Husk at også dette er det Herren selv som skal gjøre!

Vi derimot er jo innstilt på at når Gud for Kristi skyld forlater oss syndene våre, så må det jo være vår sak å få rensset dem ut, og å døde dem. Men Herren sier: "Jeg vil gi min lov i deres sinn, og skrive den i deres hjerte" (Jer 31: 33). "Frykt for meg vil jeg legge i deres hjerte, så de ikke skal gå bort fra meg" (Jer 32: 40). Og apostelen sier: "Det er Gud som virker i dere både å ville og å virke for hans gode vilje" (Fil 2: 13). "Vi er ikke dyktige i oss selv til å tenke ut noe som om det kom fra oss selv, men vår dyktighet er fra Gud" (2Kor 3: 5). All tukt og formaninger til oss skulle altså lære oss å søke alt hos Gud, og lære oss at "et menneske kan ikke få noe hvis det ikke er blitt gitt ham fra himmelen". Lære oss å begjære og motta all nåde av Gud, og prise Gud for alt. Dette er også noe denne teksten ville lære oss. Måtte så den store, nåderike Gud også gi oss den nåde å se det, og tro det!